

Negativne cene energije. Nije dobro!

Negativne cene električne energije mogu izgledati kao dobrodošlo olakšanje usred krize troškova života, ali taj fenomen zapravo može obeshrabriti ulaganja u obnovljive izvore energije

Pet zemalja EU se protivi planovima Komisije za električnu mrežu

Pet načina kako EU može izbeći sledeću energetska krizu

Energetska kriza ubrzava prelazak Evrope na elektrifikaciju – Goldman

MMF: Evropa ne može subvencionisati izlaz iz energetske šokova

Komisija predstavlja ažurirane referentne vrednosti EU ETS za konsultacije

EU – gas poskupeo, struja pojeftinila

SADRŽAJ

Cene struje padaju ispod nule u Evropi. Evo zašto to nije dobra stvar?.....	OVDE
Energetska kriza ubrzava prelazak Evrope na elektrifikaciju - Goldman.....	OVDE
Pet zemalja EU se protivi planovima Komisije za električnu mrežu	OVDE
Pet načina kako EU može izbeći sledeću energetska krizu	OVDE
Sveobuhvatne mere energetske pomoći u Evropi mogle bi uticati na javne finansije ako porastu, kaže Fič	OVDE
MMF: Evropa ne može subvencionisati izlaz iz energetska šokova	OVDE
Evropska komisija objavila katalog mera za smanjenje potrošnje energije	OVDE
EU namerava da ublaži pravila za borbu protiv klimatskog superzagađivača	OVDE
Komisija predstavlja ažurirane referentne vrednosti EU ETS za konsultacije	OVDE
Reorganizacija EU ETS vraća više prihoda industriji – Hekstra	OVDE
EU razmatra porez na profit energetska kompanija povezan sa ratom	OVDE
EU – gas poskupeo, struja pojeftinila	OVDE
Solarna energija je u martu uštedela Evropi preko 3 milijarde dolara	OVDE
EU je zabrinuta zbog svoje zavisnosti od uvoza energije iz SAD	OVDE
Britiš gas plaća 20 miliona funti zbog skandala sa prisilnom ugradnjom brojila za pretplatu	OVDE
Regulator Vol Strita preduzima korake za ukidanje pravila o klimi iz doba Bajdena	OVDE

Cene struje padaju ispod nule u Evropi. Evo zašto to nije dobra stvar?

BRISEL - Negativne cene električne energije mogu izgledati kao dobrodošlo olakšanje usred krize troškova života, ali taj fenomen zapravo može obeshrabriti ulaganja u obnovljive izvore energije, upozorava analitička firma Montel .

Nagli porast solarne i energije vetra pripisuje se skoku negativnih cena električne energije koji je zahvatio Evropu, prenosi **Juro Njuz**.

Prema Montelu, negativne cene električne energije na Iberijskom poluostrvu dostigle su novi rekordni maksimum u kvartalu 2026. godine. Ovo je period kada veleprodajno tržište električne energije pada ispod nule zbog ponude koja premašuje potražnju.

Španija je najteže pogođena, zabeleživši 397 sati negativnih cena između januara i marta, što je značajan skok u poređenju sa 48 sati registrovanih u istom periodu 2025. godine, dok je Portugal dostigao 222 sata cena ispod nule u istom periodu.

Posebna Blumbergova analiza otkrila je da se u Francuskoj broj sati sa cenama ispod nule skoro udvostručio ove godine u poređenju sa 2025. godinom, dok je Nemačka takođe zabeležila povećanje od 50%.

Španska konsultantska firma AleaSoft Enerdži Forkesdting otkrila je da je Nemačka zabeležila najnižu dnevnu prosečnu cenu električne energije od -16,34 evra MWh 5. aprila. Istog dana, francusko tržište je zabeležilo negativnu dnevnu prosečnu cenu električne energije od -3,56 evra MWh, dok je Belgija zabeležila prosek od 0,05 evra MWh.

Iako negativne cene električne energije mogu zvučati kao dobrodošlo olakšanje usred rasta troškova energije, ova sve veća pojava zapravo neće smanjiti vaše račune.

Zašto se javljaju negativne cene električne energije?

Cene električne energije postaju negativne kada ponuda premaši potražnju. Na evropskom tržištu za dan unapred, proizvođači energije podnose ponude u kojima navode koliko električne energije će prodati po kojoj ceni. Obično je ta cena pozitivna.

Međutim, kako ulazimo u proleće i dani postaju duži, idealni vremenski uslovi mogu drastično povećati proizvodnju solarne i vetroelektrane – što znači da se proizvodi više energije nego što je potrebno. Ovo se često može desiti tokom državnih praznika, kada je veća verovatnoća da će ljudi koristiti manje energije nego što bi to obično činili.

Proizvođači mogu da ponude niže cene, na osnovu operativnih troškova i troškova ponovnog pokretanja, kako bi izbegli isključivanje (smanjenje). To je zato što ili i dalje zarađuju novac kroz subvencije/ugovore ili zato što će izgubiti više novca zbog smanjenja.

Prošle godine, na primer, Velika Britanija je potrošila zapanjujućih 1,47 milijardi funti (oko 1,67 milijardi evra) isključivanjem vetroturbina i plaćanjem gasnih postrojenja da se uključe.

Kako Evropa može zaustaviti negativne cene električne energije?

Rešavanje problema negativnih cena električne energije nije lak zadatak. Zastarela evropska energetska mreža nikada nije bila projektovana za bum obnovljivih izvora energije, već je umesto toga postavljena za centralno locirane postrojenja. To znači da energija vetra i sunca – koje se obično nalaze u udaljenim područjima – često ne mogu da dođu tamo gde su potrebne.

Iako su investicije u mrežu u Evropi porasle za 47% u poslednjih pet godina na oko 70 milijardi evra godišnje, stručnjaci upozoravaju da je to i dalje nedovoljno za ono što je potrebno.

Nedavni izveštaj energetskog analitičkog centra Ember upozorava da je više od 120 GW očekivanih obnovljivih izvora energije ugroženo zbog „nedovoljnog kapaciteta mreže“ u Evropi. To uključuje 16 GW krovnih solarnih instalacija, što utiče na više od 1,5 miliona domaćinstava širom Evrope.

Da li je skladištenje energije u baterijama rešenje?

Glavni problem oko negativnih cena električne energije je taj što je višak električne energije teško skladištiti. To je dovelo do poziva za jačanje evropskih sistema za skladištenje energije u baterijama (BESS).

Prošle godine, EU je instalirala 27,1 GWh novih BESS sistema – što je 12 uzastopnih godina rekordnog rasta.

Prema izveštaju Solar Pauer Jurop iz 2026. godine, uprkos desetostrukom povećanju flote baterija u EU od 2021. godine, dostižući danas više od 77 GWh, Evropa je i dalje „daleko od cilja“.

Da bi ispunila svoje ciljeve za 2030. godinu, EU mora da povećava skladištenje energije u baterijama na 750 GWh u narednih pet godina.

Energetska kriza ubrzava prelazak Evrope na elektrifikaciju - Goldman

LONDON - Druga energetska kriza u poslednjih pet godina, izazvana ratom u Iranu, mogla bi ubrzati prelazak Evrope ka elektrifikaciji i udaljavanju od fosilnih goriva, prema podacima istraživačke kompanije **Goldman Saks**.

Povećana elektrifikacija, zajedno sa rastućim potrebama za energijom povezanim sa veštačkom inteligencijom (VI), verovatno će povećati potražnju za električnom energijom za 1,5-2% godišnje u 2026. i 2027. godini, pre nego što se ubrza na 2-4% godišnje do kraja decenije, piše u izveštaju.

U potencijalnom „scenariju hiperelektifikacije“, rast potražnje za električnom energijom mogao bi dostići 5% godišnje počev od 2030. godine. Očekuje se da će komunalne usluge biti u srži ove promene.

Električna energija (obnovljivi izvori i nuklearna energija) čini oko 20% potrošnje energije u Evropi, a fosilna goriva (nafta, gas, uglj) obezbeđuju preostalih 80%. Procene Međunarodne agencije za energiju ukazuju na to da bi se udeo električne energije u energetskom miksu mogao više nego udvostručiti do 2050. godine. „Potreba za povećanjem energetske bezbednosti mogla bi ubrzati ciljeve elektrifikacije, pružajući dodatni podsticaj potrošnji električne energije“, ocenjuje Goldman.

Prema „scenariju hiperelektifikacije“ Goldman Saks Riserč procenjuje da bi investicije u proizvodnju električne energije dostigle 2 biliona evra tokom naredne decenije, što je otprilike tri puta više od nivoa potrošnje u proteklih 10 godina. Kada se uračunaju potrošnja za nadogradnju elektroenergetskih mreža, ukupne investicije u elektrifikaciju tokom ovog perioda iznosile bi oko 3,5 biliona evra.

Pet zemalja EU se protivi planovima Komisije za električnu mrežu

BRISEL - Pet prestonica tvrdi da Evropska komisija prekoračuje nacionalne nadležnosti zemalja članica i pogrešno razume kako energetske sistemi funkcionišu. Oni pozivaju na Evropsku uniju zasnovanu na koordinisanim regionalnim sistemima, a ne na potpuno centralizovanu energetske uniju.

Pet zemalja se usprotivilo planovima Evropske komisije zbog onoga što vide kao sve centralizovaniju viziju planiranja budućnosti električne energije u

Evropi, prema dokumentu u koji je imao uvid

Juronjuz.

Bugarska, Finska, Francuska, Poljska i Švedska tvrde da zelena tranzicija Evropske unije rizikuje da postane sporija, skuplja i manje bezbedna ako Brisel pokuša da komanduje razvojem mreže iz centra. Umesto toga, oni predlažu Evropu koordinisanih regiona, a ne potpuno centralizovanu energetske uniju.

„Isključivi fokus na pristup odozgo nadole bi ometao cilj (mrežnog) paketa. Alternativno, predlažemo da se regionalni pristup planiranju i evaluaciji ojača i proširi“, navodi se u dokumentu.

Komisija je u decembru pokrenula zakonski predlog za reformu mreža, pozivajući na jaču koordinaciju u reviziji zakona EU koji reguliše transevropsku energetske infrastrukturu, uključujući stvaranje „centralnog scenarija“ za vođenje dugoročnih investicija u zemljama EU.

Koalicija od pet zemalja tvrdi da takav pristup pogrešno razume kako energetske sistemi zapravo funkcionišu na terenu. Kažu da je energetske infrastruktura previše složena, previše regionalno

specifična i previše politički osetljiva da bi se projektovala kroz jedinstveni model koji vodi Brisel. Potpisnici tvrde da nacionalne kompanije odgovorne za rad visokonaponske elektroenergetske mreže i regionalne vlasti imaju operativno znanje potrebno za identifikaciju stvarnih uskih grla, bezbednosnih ranjivosti i investicionih prioriteta.

Kontrola koju vodi Komisija, kažu oni, mogla bi da proizvede infrastrukturu koja u teoriji izgleda efikasno, ali se u praksi pokazuje ekonomski rasipnom.

„Jedan scenario pogrešno pretpostavlja da postoji samo jedan način za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike“, navodi se u dokumentu.

Zemlje se plaše budućnosti u kojoj se grade masivni interkonektori bez adekvatnog usklađivanja sa domaćim pojačanjima mreže, ostavljajući skupu infrastrukturu nedovoljno iskorišćenom dok potrošači apsorbuju troškove kroz veće račune za struju.

Nacionalne kompanije odgovorne za prenos energije trebalo bi da ostanu tehnički arhitekti planiranja, dok bi Komisija trebalo da deluje prvenstveno kao koordinator, a ne kao direktor, sugeriše se u pismu.

Švedska se pojavila kao jedna od najvećih otvoreno protiv plana Komisije za elektroenergetske mreže.

Stokholm je nedavno najavio planove da obustavi izgradnju novog kabla za električnu mrežu do Danske, kao odgovor na predlog Komisije da se prihvati od naknada za zagušenje električne energije koriste za obnovu elektroenergetske infrastrukture bloka.

„EU ne bi trebalo da prima novac Šveđana za struju. Trenutno nas Brisel ne sluša. Zato obustavljamo planove za nove kablove za izvoz električne energije“, rekla je švedska ministarka energetike Eba Buš 11. maja.

Pet načina kako EU može izbeći sledeću energetska krizu

BRISEL – Evropski savet za spoljne odnose - **ECFR** - predlaže pet načina kojima bi Evropska unija mogla izbeći sledeću energetska krizu:

1. Uklonite uska grla

Prečesto električna energija ne može da stigne tamo gde je najpotrebnija. Evropska komisija je u decembru 2025. godine najavila obećavajući paket za mreže, uključujući mere za centralizaciju planiranja prekogranične energetske infrastrukture i pojednostavljenje procesa izdavanja dozvola. EU bi trebalo brzo da pretvori predlog u zakon, idealno do početka sledeće godine.

Takođe, elektrifikaciju koči nedostatak kvalifikovanih radnika za instaliranje uređaja. Evropski centar za razvoj stručnog obrazovanja procenio je 2022. godine da će do 2035. godine morati da se popuni više od 1,6 miliona mesta za „elektroinženjerske radnike“.

2. Dosegnite celo društvo

Ako električna vozila žele da budu i praktičnija, javna mreža za punjenje električnih vozila mora se brže širiti: EU je daleko iza svog cilja za 2030. godinu, a to je da ima 3,5 miliona javnih punjača. Lokalni kreatori politike mogu dati svoju ulogu zamenom parking mesta biciklističkim stazama, kao u Parizu, što je smanjilo saobraćaj automobila za više od polovine između 2002. i 2022. godine.

3. Preokrenuti pravila igre

Suočeni sa još jednim šokom cena fosilnih goriva, donosioci odluka u EU ponovo ulažu napore da konačno izmene direktivu o oporezivanju energije kako bi osigurali da se električna energija oporezuje manje od fosilnih goriva. Trenutno, industrijski potrošači plaćaju oko tri puta više poreza na električnu energiju nego na gas. Komisija je predložila da se to uradi još 2021. godine, ali je to propalo zbog protivljenja zemalja članica, poput Italije i Poljske,

zabrinutih zbog svojih autoriteta u poreskoj politici ili povećanja poreza na gas.

4. Zadržite proizvođače na svojoj strani

Evropski kreatori politike trebalo bi da nastave da favorizuju svoje domaće proizvođače tehnologija zasnovanih na električnoj energiji. Evropski građani neće podržati elektrifikaciju ako ona podrazumeva dalji pad industrijske baze – drugim rečima, nemojte to raditi u potpunosti sa kineskim električnim vozilima. Mere uključene u Zakon o industrijskom akceleratoru predložen u martu – kao što su zahtevi „Proizvedeno u EU“ za industrijske proizvode koji dobijaju evropske subvencije ili koje kupuju evropske vlade – mogle bi sprečiti Evropu da izgubi svoje proizvodne kapacitete vetroturbina.

5. Uložiti velika sredstva u budžet i kazniti one koji zaostaju

Da bi se čak i približili cilju od 32%, biće potrebno više novca. U svetlu ove najnovije skupe energetske krize, komisija bi trebalo da poveća svoj zahtev za 2025. godinu – oko 30 milijardi evra tokom sedam godina u energetska delu Mehanizma za povezivanje Evrope – za jačanje evropskih elektroenergetskih mreža u sledećem višegodišnjem budžetu EU (2028-34).

Brisel bi mogao da iskoristi veći fond za elektrifikaciju i proširenje mreže, odbijajući da isplati sredstva za domaće energetska projekte zemljama koje ne grade dovoljne međusobne veze sa svojim susedima.

Ako bi komisija shvatila elektrifikaciju ozbiljno kao što njena retorika sada sugeriše, predložila bi obavezujuće ciljeve za elektrifikaciju, po modelu propisa o podeli napora. Ovo primorava države članice koje ne uspevaju da smanje emisije u sektoru transporta i zgrada da kupuju dozvole za emisiju od zemalja sa boljim rezultatima.

Sveobuhvatne mere energetske pomoći u Evropi mogle bi uticati na javne finansije ako porastu, kaže Fič

LONDON - Opšte mere evropskih vlada za zaštitu domaćinstava i preduzeća od visokih cena energije mogle bi imati značajan uticaj na njihove javne finansije ako porastu, rekao je 7. maja viši analitičar Fič Rejtinsa, prenosi **Rojters**.

Do sada su evropske vlade uvele mnogo manji broj mera podrške od rata u Iranu nego kada je Rusija izvršila invaziju na Ukrajinu 2022. godine, ali su se fokusirale na univerzalno primenljive mere poput smanjenja poreza na gorivo, dok su ekonomisti upozorili da bi trebalo da se fokusiraju na ciljane mere - poput onih koje su usmerene na domaćinstva sa nižim prihodima - s obzirom na njihove već rastegnute budžete.

Federiko Bariga-Salazar, šef odeljenja za suverene rejtinge za Zapadnu Evropu u agenciji za rejting, rekao je na webinaru da su mere do sada bile „male“, u rasponu od 0,3% proizvodnje u Španiji do manje od 0,01% proizvodnje u Francuskoj i Velikoj Britaniji, što odražava smanjene budžete u ovim poslednjim zemljama.

Rizici po energetske izgleda znače da bi neke zemlje potencijalno mogle da pruže veću podršku u budućnosti, dodao je.

„Nažalost, do ove faze, većina njih (mera) je bila neciljana. Jedina koja je zaista uvela ciljane mere je Grčka“, rekao je Bariga-Salazar.

„Ovo bi, naravno, moglo imati neke važne efekte, srednjoročne efekte, na javne finansije, ako se obim ovih mera poveća.“

MMF: Evropa ne može subvencionirati izlaz iz energetske šokova

BRISEL - Evropa bi trebalo da zaštiti ranjiva domaćinstva od najnovijeg energetske šoka, ali da izbegava široke mere koje veštački snižavaju cene energije, rekao je publici na brifingu Evropskog političkog centra (**EPC**) Helge Berger (na slici levo), zamenik direktora evropskog odeljenja MMF-a.

Berger je rekao je rat u Iranu podigao globalne cene energije, oslabio rast i povećao inflaciju. Ali vlade ne bi trebalo da reaguju suzbijanjem cena na svim nivoima.

„Podrška domaćinstvima treba da bude na način koji podržava prihode, a ne veštačkim snižavanjem cene energije“, rekao je Berger. Takve mere bi bile „kontraproduktivne za samu Evropu jer će potrošnja energije biti veća nego što bi inače bila“.

Evropska komisija objavila katalog mera za smanjenje potrošnje energije

BRISEL - Evropska komisija objavila je 13. maja UbrzajEU ([AccelerateEU Catalogue](#)) Katalog, koji u pet tačaka donosi mere koje zemlje EU mogu da sprovedu kako bi smanjile potrošnju nafte i prirodnog gasa u kratkom roku, povećale proizvodnju čiste energije i uštedele energiju.

Ova zbirka primera najbolje prakse, zasnovana na najefikasnijim merama koje su zemlje EU preduzele od 2022. godine, ima potencijal za replikaciju velikih razmera širom EU, navodi Komisija.

Pored pružanja brzog olakšanja građanima i industriji, katalog predstavlja političke akcije koje mogu dovesti do značajnog smanjenja potražnje za prirodnim gasom i upotrebe nafte i naftnih derivata.

EU namerava da ublaži pravila za borbu protiv klimatskog superzagađivača

BRISEL - Evropska unija popušta zahtevima Sjedinjenih Američkih Država i industrije fosilnih goriva da smanji napore u borbi protiv superzagađivača koji zagrejava planetu, piše

Politiko.

EU se 2021. godine obavezala da će smanjiti emisije metana i sastavila je zakonodavstvo koje prisiljava naftni i gasni sektor da ograniči emisije ovog snažnog stakleničkog gasa, koji je odgovoran za oko trećinu globalnog porasta temperature od industrijske ere.

Međutim, sada je Brisel spreman da značajno oslabi primenu svoje vodeće uredbe o metanu, dajući kompanijama za fosilna goriva slobodu zagađivanja s fokusom na zaštitu energetske sigurnosti kontinenta, prema nacrtu dokumenta koji je video Politiko.

Naftna i gasna industrija je takođe vršila pritisak na Evropsku komisiju da oslabi regulaciju, tvrdeći da bi sprovođenje zakona ugrozilo snabdevanje energijom bloka i povećalo već rastuće cene od 2027. godine.

To je suprotno savetima Međunarodne agencije za energiju, koja je prošle nedelje upozorila da metan troši više gasa nego što protiče kroz trenutno blokirani Hormuški moreuz. (Prirodni gas je pretežno metan.)

Međutim, sada Komisija planira ublažiti provedbu tih pravila. U nacrtu smernica, izvršna vlast EU kaže da vlade mogu odobriti kompanijama široka izuzeća od kazni za kršenje pravila ako se razvije energetska kriza - pa čak i pre nego što dođe do bilo kakvog stvarnog poremećaja.

Preporuke bi se još uvek mogle promeniti pre njihovog službenog objavljivanja u junu.

Reorganizacija trgovine emisijama ugljenika u EU će povećati povraćaj prihoda industriji, kaže komesar.

Komisija predstavlja ažurirane referentne vrednosti EU ETS za konsultacije

BRISEL - Evropska komisija je 11. maja predložila ažurirane referentne vrednosti Sistem trgovine emisijama Evropske unije (EU ETS) za period 2026-2030, koje će biti otvorene za javne konsultacije i konsultacije država članica pre usvajanja, objavio je portal ec.europa.eu.

Sa predloženim referentnim vrednostima, industrija će, u proseku, nastaviti da dobija besplatnu raspodelu koja pokriva oko 75% njenih emisija.

Da bi se podstakla industrijska elektrifikacija, ažurirani pristup održava pokrivenost indirektnih emisija iz upotrebe električne energije u 14 referentnih vrednosti proizvoda. To dovodi do viših referentnih vrednosti sa finansijskim uticajem od oko 4 milijarde evra za period 2026-2030.

Ažuriranje referentnih vrednosti za period 2026-2030 dopunjuje predloženi amandman na Rezervu za stabilnost tržišta ETS-a predstavljen 1. aprila, kojim će se prilagoditi i bolje opremiti rezerva da odgovori na buduća tržišna dešavanja, uključujući potencijalno ograničenje snabdevanja u narednim decenijama.

Ove mere treba posmatrati i u širem kontekstu pregleda EU ETS-a koji se očekuje u julu 2026. godine, a koji ima za cilj da osigura da ETS ostane spreman za budućnost i da nastavi da podržava evropsku industriju u njenoj tranziciji ka dekarbonizaciji.

U okviru postojećeg EU ETS-a, besplatna dodela dozvola se osmišljava sektor po sektor na osnovu

učinka najčistijih 10% proizvođača. Sve kompanije dobijaju određeni nivo besplatnih dozvola, ali one koje emituju više od referentne vrednosti koju su postavili najčistiji proizvođači moraju kupiti dodatne dozvole da bi pokrile te emisije.

Nakon četvoronedeljnih javnih konsultacija, Komisija će usvojiti referentne vrednosti do kraja juna.

Reorganizacija EU ETS vraća više prihoda industriji - Hekstra

LISABON - Reorganizacija sistema trgovine emisijama ugljenika Evropske komisije ima za cilj da osigura da se više prihoda vraća industriji kao podsticaj za dalju dekarbonizaciju, rekao je komesar EU za klimu Vopke Hekstra (foto).

Govoreći u prošli utorak na konferenciji za novinare u Lisabonu, on je rekao: „Vidimo mogućnosti da ga poboljšamo, uključujući osiguravanje da se veći deo generisanih prihoda vraća industriji kako bi se podržala dalja dekarbonizacija, ali ćemo ostati na tom putu i nastaviti da ubiramo plodove“.

Pokrenut 2005. godine, sistem trgovine emisijama EU je njen glavni alat za smanjenje emisija CO₂, zahtevajući da hiljade elektrana i fabrika kupuju dozvole.

Neke vlade i industrijske grupe upozorile su da šema rizikuje da ugrozi konkurentnost Evrope, posebno u uslovima rasta cena energije, podseća Rojters.

EU razmatra porez na profit energetskih kompanija povezan sa ratom

NIKOZIJA - Ministri energetike Evropske unije razgovaraju o određivanju poreza na neočekivani profit energetskih kompanija od povećanja cena koje je usledilo nakon izbijanja rata u Iranu, rekao je za **Rojters** grčki ministar energetike Stavros Papastavru. Španska ministarka energetike Sara Ogesen rekla je da je pet zemalja EU, uključujući Španiju, za takav porez.

Hekstra je rekao da sistem „fenomenalno dobro funkcioniše“ i da ga podržavaju brojne vlade, kao i stotine kompanija.

Takođe je rekao da razume frustraciju naroda zbog onoga što je nazvao „nečuvenim profitom“ koji su neke energetske kompanije ostvarivale zbog nestabilnosti tržišta izazvane ratom u Iranu.

Portugal je, zajedno sa Nemačkom, Italijom, Španijom i Austrijom, prošlog meseca poslao pismo Evropskoj komisiji, pozivajući na uvođenje poreza na neočekivane prihode na evropskom nivou na profit energetskih kompanija. Brisel je, međutim, to pitanje prepustio pojedinačnim zemljama.

EU – gas poskupeo, struja pojeftinila

HELSINKI/BEČ/BUDIMPEŠTA - Cene prirodnog gasa za domaćinstva porasle su u prestonicama EU između početka februara i početka aprila. Međutim, cene električne energije su u proseku pale, što ističe različite trendove na energetskim tržištima u Evropi, pokazuje najnovija analiza finske firme VaasaETT, austrijske Energie-Control i mađarske MEKH, prenosi **Juronjuz**.

Koje zemlje su zabeležile najveći porast cena električne energije i gasa za domaćinstva u evropskim prestonicama?

Prema Indeksu cena energije za domaćinstva, cene električne energije za krajnje potrošače u domaćinstvima pale su u proseku za 3,1% u prestonicama EU između 2. februara 2026. i 1. aprila 2026. godine. Pale su sa 26,13 centi po kWh na 25,31 centa/kWh tokom ovog perioda.

Estonska prestonica Talin zabeležila je najveći pad od 19%, zatim Kopenhagen (15,9%), Stokholm (15,2%) i Ljubljana (15%).

Postoje slučajevi poput Španije, Velike Britanije i Kipra, gde su vladine intervencije ublažile uticaj na domaćinstva kroz fiskalne mere, uključujući smanjenje poreza na energiju ili PDV-a.

Rim je zabeležio najveći porast od 7,9%. Porast je takođe bio veći od 3% u Dublinu (5,7%), Lisabonu (5,4%) i Atini (3,3%).

Tržišta sa većim udelom proizvodnje električne energije na gas imaju tendenciju da dožive snažnije povećanje veleprodajnih cena električne energije, a samim tim i računa krajnjih korisnika.

Cene gasa za domaćinstva porasle su za 6,8% u prestonicama EU tokom ovog perioda, sa 10,67 c€/kWh na 11,40 c€/kWh.

Brisel (28,8%), Berlin (28,6%) i Atina (21,3%) zabeležili su skokove od preko 20%.

Nasuprot tome, Madrid je zabeležio najveći pad od 7,9%, zatim Ljubljana (4%) i Varšava (3,5%).

Solarna energija je u martu uštedela Evropi preko 3 milijarde dolara

BRISEL - Analiza kompanije SolarPower Europe, koju je sažeo **Juronjuz**, navodi da je evropski kontinent od 1. marta 2026. godine uštedeo na solarnoj energiji više od 116 miliona dolara dnevno, što ukupno iznosi oko 3,5 milijardi dolara uštede.

U izveštaju se navodi da sistemi solarnih panela pružaju "veliku zaštitu" od rastućih troškova goriva. Stručnjaci su rekli da bi uštede mogle dostići 78,9 milijardi dolara do kraja 2026. godine, ako cene benzina ostanu visoke.

EU je zabrinuta zbog svoje zavisnosti od uvoza energije iz SAD

LJUBLJANA - Novi [izveštaj](#) Agencije EU za saradnju energetske regulatora (ACER) ističe „rastuću izloženost kontinenta globalnim tržišnim rizicima“, jer kriza oko Hormušskog moreuza isključuje neke izvore snabdevanja gasom.

„Oslanjanje EU na američki LNG može pokrenuti pitanja o zavisnosti od jedne zemlje dobavljača“, navodi se u izveštaju od 13. maja. U 2025. godini, SAD su isporučile 58% tečnog prirodnog gasa (LNG) Evropi — udeo koji je značajno porastao otkako su evropske zemlje počele da se udaljavaju od ruskog gasa 2021. i 2022. godine.

Globalne cene LNG-a su skočile za 80%, i to je problem za Evropu. Međutim, izveštaj ACER-a i druge analize izvoza sugerišu da se Evropa ne oseća prijatno zbog nove realnosti, koja je ponovo pozvala na diversifikaciju izvora energije „kako bi se osiguralo da nijedna zemlja dobavljač, tranzitni koridor ili sukob nemaju neposredni uticaj na destabilizaciju energetske sistema Evrope“.

Britiš gas plaća 20 miliona funti zbog skandala sa prisilnom ugradnjom brojila za pretplatu

LONDON – Britanski energetske regulator Ofgem je **objavio** 15. maja da je zatvorio istragu protiv kompanije Britiš (British) Gas o postupanju sa kupcima kojima je bez njihove dozvole instalirano brojilo za pretplatu (pripejd).

Jedna od najdetaljnijih i najsloženijih u istoriji regulatora je zaključila da Britiš Gas nije ispunio standarde koji se zahtevaju od dobavljača energije prilikom instaliranja brojila za pretplatu i da je prekršio uslove licence posebno osmišljene da zaštite kupce u ranjivim situacijama.

Kao priznanje za nalaze Ofgema, Britiš Gas je pristao da uplati 20 miliona funti u Ofgemov dobrovoljni fond za nadoknadu štete, kao i na paket poravnania koji uključuje naknadu pogođenim kupcima i otpis duga za energiju do 70 miliona funti za ranjive kupce u skladu sa okvirom koji je dogovorio Ofgem.

Regulator Vol Strita preuzima korake za ukidanje pravila o klimi iz doba Bajdena

VAŠINGTON - Najviši regulator Vol Strita izrađuje propise kako bi poništio uspravano pravilo iz doba Bajdena, čiji je cilj da pomogne investitorima da procene potrošnju i rizike kompanija vezane za klimu, navodi se u obaveštenju na veb stranici američkog budžetskog ureda.

Predsednik Donald Tramp odbacuje naučni konsenzus o klimatskim promenama, a njegova administracija je preuzela korake za poništavanje povezanih propisa usvojenih pod bivšim predsednikom Džoom Bajdenom.

U saopštenju, portparol Komisije za hartije od vrednosti (SEC) rekao je da agencija radi na ukidanju pravila kako bi se vratila „osnovnom mandatu“ SEC-a koji zahteva da se korporativna objavljivanja fokusiraju na informacije koje su bitne za investitore, što je, kako je rekao, „u skladu sa njenim zakonskim ovlašćenjima“.

Pod bivšim predsednikom Džoom Bajdenom, Komisija za hartije od vrednosti (SEC) usvojila je razblažena pravila koja zahtevaju od javno trgovanih kompanija da obaveste investitore o rizicima, emisijama i potrošnji vezanim za klimu, a države predvođene republikancima i jedna industrijska grupa odmah su osporile ovo na sudu.